A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2025. július 3.*

[A 2025. szeptember 18-i végzéssel kijavított szöveg]

„Előzetes döntéshozatal – 93/13/EGK irányelv – A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételek – A 6. cikk (1) bekezdése és a 7. cikk (1) bekezdése – A nemzeti bíróság hatásköre és kötelezettségei – Természetes személy elleni fizetésképtelenségi eljárás – A fizetésképtelenségi bíróság azon hatáskörének hiánya, hogy hivatalból vizsgálja a követelésjegyzékbe felvett követelés alapjául szolgáló szerződés feltételeinek tisztességtelen jellegét – E bíróság ideiglenes intézkedések elrendelésére vonatkozó hatáskörének hiánya – A tényleges érvényesülés elve”

A C-582/23. sz. [Wiszkier][i] ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (łódź-śródmieściei kerületi bíróság, Lengyelország) a Bírósághoz 2023. szeptember 20-án érkezett, 2023. augusztus 2-i határozatával terjesztett elő az

[A 2025. szeptember 18-i végzéssel kijavítva]

R. S.

ellen,

a **C. S. A.**,

P. C. mint R. S. és M. S. felszámolója,

M. K. mint a G. S. A. felszámolója,

J. J.,

M. G.

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

* Az eljárás nyelve: lengyel.

[i] A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

tagjai: I. Jarukaitis tanácselnök, N. Jääskinen (előadó), A. Arabadjiev, M. Condinanzi és R. Frendo bírák,

főtanácsnok: D. Spielmann,

hivatalvezető: M. Siekierzyńska tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2024. november 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– P. C. mint R. S. és M. S. felszámolója képviseletében M. Kiejna radca prawny,

– M. K. mint a G. S. A. felszámolója képviseletében P. Cieślak, M. Pyzik-Waląg, J. Szewczak, Ł. Żak adwokaci és M. Pugowski aplikant radcowski,

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, M. Kozak, K. Rudzińska, és S. Żyrek, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Brauhoff, O. Glinicka, P. Kienapfel és P. Ondrůšek, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2025. március 6-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 288. o.) 6. cikke (1) bekezdésének és 7. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az R. S.-t mint személyesen fizetésképtelen fogyasztót érintő fizetésképtelenségi eljárás keretében terjesztették elő, amelynek tárgya az R. S-t hitelezőivel, köztük a G. S. A. bankkal (a továbbiakban: G. bank) szemben terhelő visszafizetési kötelezettségre vonatkozó visszafizetési terv meghatározása.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 93/13 irányelv huszonnegyedik preambulumbekezdése szerint:

„mivel a tagállamok bíróságainak és közigazgatási szerveinek megfelelő és hatékony eszközökkel kell rendelkezniük ahhoz, hogy megszüntessék a fogyasztókkal kötött szerződésekben a tisztességtelen feltételek alkalmazását”.

4 Ezen irányelv 6. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok előírják, hogy fogyasztókkal kötött szerződésekben az eladó vagy szolgáltató által alkalmazott tisztességtelen feltételek a saját nemzeti jogszabályok rendelkezései szerint nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket.”

5 Ezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:

„A tagállamok a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében gondoskodnak arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását.”

A lengyel jog

A fizetésképtelenségről szóló törvény

6 A fizetésképtelenségi eljárást a 2003. február 28-i ustawa – Prawo upadłościowe (Dz. U. 60. sz., poz. 535.), az alapeljárásra alkalmazandó változatában (Dz. U. 2019, poz. 498., módosított változat) (a továbbiakban: a fizetésképtelenségről szóló törvény) szabályozza.

7 A fizetésképtelenségről szóló törvény 2. cikkének (2) bekezdése értelmében az e törvény által szabályozott, az üzleti tevékenységet nem végző természetes személlyel szembeni eljárást úgy kell lefolytatni, hogy az lehetővé tegye a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személynek a fizetésképtelenségi eljárásban nem teljesített kötelezettségei alóli mentesítését, és a hitelezők követeléseinek a lehető legnagyobb mértékben történő kielégítését.

8 E törvény 61. cikke úgy rendelkezik, hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy vagyona a fizetésképtelenség megállapításának időpontjától kezdve fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon, amely a hitelezők kielégítését szolgálja.

9 Ugyanezen törvény 62. cikkének megfelelően a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon magában foglalja a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személynek a fizetésképtelenség megállapításának időpontjában fennálló, valamint a fizetésképtelenségi eljárás során szerzett vagyonát, az ugyanezen törvény 63–67a. cikkében előírt kivételek fenntartásával.

10 E törvény 63. cikke első bekezdésének 2) pontjából kitűnik, hogy nem tartozik a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonba a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy munkabérének a foglalás alól mentes része.

11 E törvény 151. cikkének (1) bekezdése szerint a fizetésképtelenség megállapításától kezdve a fizetésképtelenségi eljárási cselekményeket a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró végzi, kivéve azokat, amelyek a fizetésképtelenségi bíróság hatáskörébe tartoznak.

12 A fizetésképtelenségről szóló törvény 152. cikkének (1) bekezdése szerint a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró feladata a fizetésképtelenségi eljárás irányítása, a felszámoló aktusainak felülvizsgálata, a felszámoló azon aktusainak kijelölése, amelyekhez a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró vagy a hitelezői bizottság hozzájárulása

szükséges, valamint a felszámoló által elkövetett mulasztások feltárása. E 152. cikk (2) bekezdésének megfelelően a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró elvégzi az ugyanezen törvényben meghatározott további cselekményeket is.

13 E törvény 154. cikke úgy rendelkezik, hogy a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró tevékenysége keretében a bíróság és a bíróság elnöke jogaival és kötelezettségeivel rendelkezik.

14 E törvény 236. §-a kimondja:

„(1) A fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy személyes vagyonára vonatkozó követeléssel rendelkező azon hitelező, aki részt kíván venni a fizetésképtelenségi eljárásban, köteles e követelést a fizetésképtelenséget megállapító végzésben megjelölt határidőn belül bejelenteni a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bírónak, amennyiben a követelésének megállapítása szükséges.

(2) A hitelező akkor is jogosult a követelésének bejelentésére, ha azt jelzálog, zálogjog – a kötelezett birtokából történő elvonással vagy anélkül –, államkincstári zálogjog, hajójelzálog, vagy az ingatlan-nyilvántartásban vagy a hajólajstromban szereplő egyéb bejegyzés biztosítja. Ha a hitelező elmulasztja bejelenteni ezeket a követeléseket, azokat hivatalból fel kell venni a követelésjegyzékbe.

(3) A (2) bekezdést megfelelően alkalmazni kell azokra a követelésekre, amelyeket a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakon alapított jelzálog, zálogjog – a kötelezett birtokából történő elvonással vagy anélkül –, államkincstári zálogjog, hajójelzálog biztosít, ha a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy nem a személyes vagyona címén adós, és a hitelező a megterhelt vagyontárgyra vonatkozó követelését a fizetésképtelenségi eljárásban kívánja érvényesíteni.

(4) A jelen cikk követelésekre vonatkozó rendelkezéseit a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonból kielégítendő egyéb tartozásokra is alkalmazni kell.”

15 E törvény 243. cikke előírja, hogy a felszámoló ellenőrzi, hogy a bejelentett követelést alátámasztják-e a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy számlái vagy egyéb dokumentumai, illetve az ingatlan-nyilvántartásban vagy más nyilvántartásokban szereplő bejegyzések, és felhívja a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személyt, hogy meghatározott határidőn belül nyújtson be nyilatkozatot arról, hogy elismeri-e a követelést.

16 Ugyanezen törvény 244. cikke úgy rendelkezik, hogy a követelések bejelentésére nyitva álló határidő lejártát és a bejelentett követelések ellenőrzését követően a felszámoló haladéktalanul, de legkésőbb a követelések bejelentésére nyitva álló határidő lejártát követő két hónapon belül összeállítja a követelésjegyzéket.

17 E törvény 260. cikkének (2) bekezdése szerint kifogás hiányában a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró a kifogás benyújtására nyitva álló határidő lejártát követően jóváhagyja a követelésjegyzéket.

18 Ugyanezen törvény 261. cikkéből kitűnik, hogy a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró hivatalból módosíthatja a követelésjegyzéket, ha megállapítja, hogy e jegyzékbe teljes egészében vagy részben nem létező követeléseket vettek fel, vagy abból hiányoznak olyan

követelések, amelyeket a jegyzékbe fel kellett volna venni; e cikk úgy rendelkezik továbbá, hogy a jegyzéket módosító végzést hivatalból közzé kell tenni, és hogy e végzéssel szemben fellebbezésnek van helye.

19 E törvény 491[14]. cikke így rendelkezik:

„(1) A végleges felosztási terv végrehajtását követően, valamint akkor, ha a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy vagyonának elégtelensége miatt nem dolgoztak ki felosztási tervet, a fizetésképtelenségi bíróság a követelésjegyzék jóváhagyását követően, miután meghallgatta a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személyt, a felszámolót és a hitelezőket, kidolgozza a visszafizetési tervet, vagy – a 491[16]. cikkben említett esetekben – visszafizetési terv kidolgozása nélkül mentesíti a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személyt a kötelezettségei alól.

(2) A visszafizetési terv kidolgozásáról vagy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személynek a kötelezettségei alóli, visszafizetési terv kidolgozása nélküli mentesítéséről szóló végzést kézbesíteni kell a hitelezők részére. E végzéssel szemben fellebbezésnek van helye.

(3) A visszafizetési terv kidolgozásáról vagy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személynek a kötelezettségei alóli, visszafizetési terv kidolgozása nélküli mentesítéséről szóló végzés jogerőre emelkedésével az eljárás befejeződik.”

20 Ugyanezen törvény 491[15]. cikkének (1) és (4) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A visszafizetési terv kidolgozásáról szóló végzésben a bíróság pontosítja, hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személynek milyen mértékben és milyen – legfeljebb 36 hónapos – határidőn belül kell visszafizetnie a követelésjegyzékben elismert és az eljárás során felosztási tervek alapján nem teljesített kötelezettségeket, és hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy a fizetésképtelenség megállapítása előtt esedékessé vált kötelezettségeinek mely része alól mentesül a visszafizetési terv végrehajtását követően.

[…]

(4) A bíróságot a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személynek a visszafizetési tervvel kapcsolatos álláspontja nem köti. A visszafizetési terv kidolgozása érdekében a bíróság figyelembe veszi a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy jövedelmi kilátásait, a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy és az általa eltartott személyek szükségletei kielégítésének szükségességét, a lakhatási szükségleteiket is beleértve, valamint a kielégítetlen követelések összegét és azok későbbi kielégítésének tényleges lehetőségét.”

A munka törvénykönyvéről szóló törvény

21 A 1974. június 26-i kodeks pracy (a munka törvénykönyvéről szóló törvény; Dz. U. 24. sz., poz. 141.) az alapeljárásra alkalmazandó változatában (Dz. U. 2022, poz. 1510., módosított változat) 87. cikke többek között előírja, hogy egyéb követelések érvényesítése címén vagy a munkáltató által szakmai kiadások fedezése érdekében nyújtott pénzbeli előleg levonása címén történő levonásra a munkabér felének erejéig kerülhet sor.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

22 2007. március 30-án R. S., a felesége és két másik természetes személy svájci frankban (CHF) indexált jelzáloghitel-szerződést kötött a G. bankkal 489 821,63 lengyel złoty (PLN) (hozzávetőleg 116 587,34 euró) értékben, 360 hónap futamidőre.

23 A 2019. október 15-i végzéssel megállapították R. S. személyes fizetésképtelenségét, majd felszámolót neveztek ki.

24 A 2021. április 26-i végzéssel a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró jóváhagyta az e felszámoló által készített követelésjegyzéket. Az e jegyzékben szereplő követelések többsége a G. banknak az alapügyben szóban forgó jelzáloghitel-szerződés alapján fennálló követelése volt. R. S. az összes követelést elismerte, és nem élt kifogással.

25 2023. július 20-án megállapították a G. bank fizetésképtelenségét, és az eljárás a bank felszámolójának részvételével folytatódott.

26 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a fizetésképtelenségi eljárás keretében a fizetésképtelenségi bíróság feladata, hogy a felszámoló által már elkészített és a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró által jóváhagyott követelésjegyzék alapján meghatározza a fizetésképtelenségi eljárás alá vont fél tartozásainak visszafizetésére vonatkozó tervet, vagy hogy megállapítsa, hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon már elegendő e fél valamennyi tartozásának kielégítésére, és nincs szükség visszafizetési tervre. E bíróság határozata e tekintetben megszünteti a fizetésképtelenségi eljárást.

27 A jelen ügyben e bíróság a Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (łódź-śródmieściei kerületi bíróság, Lengyelország), amely a kérdést előterjesztő bíróság. E bíróság úgy véli, hogy az alapügyben szóban forgó jelzáloghitel-szerződés olyan tisztességtelen feltételeket tartalmaz, amelyek a szerződés semmisségét vonhatják maguk után, és megjegyzi, hogy ezt a szempontot korábban nem vizsgálták. E bíróság szerint a G. bank követelései alacsonyabbak a bejelentett követeléseknél, sőt egyáltalán nem is állnak fenn.

28 E tekintetben az említett bíróság először is megjegyzi, hogy bár R. S. elismerte az összes követelést, a fizetésképtelenségi eljárás irataiból nem tűnik ki sem az, hogy e felet tájékoztatták volna az alapügyben szóban forgó jelzáloghitel-szerződés feltételeinek esetlegesen tisztességtelen jellegéről, sem pedig az, hogy a körülmények teljes ismeretében úgy nyilatkozott volna, hogy nem tart igényt a 93/13 irányelv által számára biztosított védelemre. R. S. jogi képviselője azonban, aki őt 2022. november 3. óta képviseli, ugyanezen bíróság előtt arra hivatkozott, hogy e jelzáloghitel-szerződés tisztességtelen feltételeket tartalmaz. Ezenkívül R. S.-nek nem volt lehetősége arra, hogy saját maga indítson keresetet az ezen irányelv szerinti jogainak védelme érdekében, mivel vagyonát a felszámoló kezelte és kezeli.

29 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság szerint a nemzeti jog alkalmazandó rendelkezései nem teszik lehetővé a fizetésképtelenségi bíróság számára, hogy a visszafizetési terv kidolgozásakor maga vizsgálja meg a szerződési feltételek tisztességtelen jellegét. E bíróság csak az eljárást függesztheti fel, és a kérdést a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró elé utalhatja a követelésjegyzék esetleges hivatalból történő módosítása céljából, ami az ügy elintézésében késedelmet okozna.

30 Másodszor, e bíróság megjegyzi, hogy a fizetésképtelenségi eljárás keretében nehéz megállapítani, hogy adott esetben mely szervnek kell megvizsgálnia az érintett szerződési feltételek esetlegesen tisztességtelen jellegét. A fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró ugyanis csak alaki szempontból vizsgálja a követelések bejelentését, és továbbítja azokat a felszámolónak, aki azokat érdemben vizsgálja, és elkészíti a követelésjegyzéket. A fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bírónak tehát nincs jogi lehetősége arra, hogy e jegyzéket annak jóváhagyása előtt módosítsa, kivéve ha az erre jogosult személy kifogást emel.

31 Mivel a jelen ügyben nem emeltek kifogást, és R. S. a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró előtt nem hivatkozott az alapügyben szóban forgó jelzáloghitel-szerződés feltételeinek tisztességtelen jellegére, e bíró a nemzeti jog értelmében nem volt köteles megvizsgálni a G. bank követelésjegyzékbe felvett követelésének megalapozottságát. Az e jelzáloghitel-szerződés feltételeinek esetlegesen tisztességtelen jellegére vonatkozó állítást R. S. képviselője csak a kérdést előterjesztő bíróság előtt hozta fel.

32 Harmadszor, e bíróság pontosítja, hogy R. S. állításai szerint a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonba folyósítandó összegek levonása után továbbra is olyan összeg marad, amely nem elegendő a saját maga és családja eltartására. Mindazonáltal az alapügyben szóban forgó fizetésképtelenségi eljárásra alkalmazandó rendelkezések nem teszik lehetővé sem a fizetésképtelenségi bíróság, sem a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró számára, hogy e levonás összegét illetően bármit is tegyen.

33 Negyedszer és utolsósorban e bíróság emlékeztet arra, hogy a fizetésképtelenségi eljárás során begyűjtött pénzeszközök nemcsak a G bank, hanem valamennyi hitelező kielégítését szolgálják. Márpedig, figyelembe véve a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonban és az egyéb adósságokban kifizetett pénzösszegek összegét, megállapítható, hogy e pénzeszközök elegendőek a követelések kielégítéséhez, kivéve a G bank követelését. A munka törvénykönyvéről szóló törvény alapügyben alkalmazandó változata 87. cikkének megfelelően a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy munkabérének felét továbbra is a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonba kell befizetni, és az esetleges többlet csak a fizetésképtelenségi eljárás végén fizethető ki e személy számára.

34 E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság azon az álláspontón van, hogy mindez a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személyt visszatarthatja attól, hogy a 93/13 irányelvből eredő védelmet követelje, mivel ha ezt nem tenné, akkor a fizetésképtelenségi bíróság gyorsabban tudna vele szemben olyan visszafizetési tervet készíteni, amely figyelembe veszi a saját és közeli hozzátartozói szükségleteit, ami valószínűleg a munkabérből levont összegnél alacsonyabb összeg visszafizetésével jár. Ez azonban annak elfogadását jelentené, hogy a követelésjegyzék tartalmazza a G bank követeléseit.

35 E körülmények között a Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (łódź-śródmieściei kerületi bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [93/13] irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint a fizetésképtelenségi bíróságot köti a fizetésképtelenségi eljárásban érvényesített követeléseknek a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró által jóváhagyott jegyzéke, ami megakadályozza, hogy az eljárást befejező határozatot hozó fizetésképtelenségi bíróság a szerződési feltételeket tisztességtelenségük szempontjából vizsgálja?

2) Úgy kell-e értelmezni a [93/13] irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely nem teszi lehetővé ideiglenes intézkedések elrendelését a fizetésképtelenségi eljárásban, ami visszatarthatja a fogyasztókat a [93/13] irányelv által részükre biztosított védelem igénybevételétől?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

36 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy a természetes személlyel szembeni fizetésképtelenségi eljárás keretében, miután valamely igazságszolgáltatási fórum jóváhagyta a követelésjegyzéket, és a fizetésképtelenségi eljárás a fizetésképtelenségi bíróság előtt megindult, e bíróság kötve van e jegyzékhez, és így nem értékelheti az olyan hitelszerződésben szereplő feltételek tisztességtelen jellegét, amelyen az e jegyzékbe felvett követelés alapul, és nem is módosíthatja e jegyzéket, hanem fel kell függesztenie az eljárást, és e feltételek esetlegesen tisztességtelen jellegének kérdését ezen igazságszolgáltatási fórum elé kell terjesztenie.

37 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése kógens rendelkezés, és azt azon nemzeti jogszabályokkal egyenértékűnek kell tekinteni, amelyek a belső jogrendben közrendi jellegűek (2016. december 21-i Gutiérrez Naranjo és társai ítélet, C-154/15, C-307/15 és C-308/15, EU:C:2016:980, 54. és 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

38 Így a nemzeti bíróság hivatalból köteles vizsgálni a 93/13 irányelv hatálya alá tartozó szerződési feltétel tisztességtelen jellegét, ezzel ellensúlyozván a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató közötti egyenlőtlen helyzetet, amennyiben a rendelkezésére állnak az e tekintetben szükséges jogi és ténybeli elemek (2022. május 17-i Ibercaja Banco ítélet, C-600/19, EU:C:2022:394, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 Továbbá a fogyasztók védeleméhez fűződő közérdek jellegére és fontosságára tekintettel a 93/13 irányelv – amint az a 7. cikkének az irányelv huszonnegyedik preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdéséből kitűnik – arra kötelezi a tagállamokat, hogy rendelkezzenek megfelelő és hatékony eszközökről annak érdekében, hogy „megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását” (2024. április 9-i Profi Credit Polska [Jogerős határozattal befejezett eljárás újraindítása] ítélet, C-582/21, EU:C:2024:282, 73. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40 Mivel a jelen ügyben előterjesztett kérdés a gazdasági tevékenységet nem végző természetes személy elleni fizetésképtelenségi eljárásra vonatkozik, másodszor emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jog nem harmonizálja a valamely szerződési feltétel esetlegesen tisztességtelen jellegének vizsgálatára alkalmazandó eljárásokat, így azok a tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján a tagállamok belső jogrendjébe tartoznak, azzal a megkötéssel azonban, hogy e szabályok nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a hasonló jellegű belső jogi helyzetekre vonatkozók (az egyenértékűség elve), és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé az uniós jog által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (2023. május 4-i BRD

Groupe Societé Générale és Next Capital Solutions ítélet, C-200/21, EU:C:2023:380, 28. pont; 2024. április 9-i Profi Credit Polska [Jogerős határozattal befejezett eljárás újraindítása] ítélet, C-582/21, EU:C:2024:282, 74. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

41 Az egyenértékűség elvét illetően a Bíróság nem rendelkezik olyan információval, amely kétséget ébreszthetne az alapügyben szóban forgó szabályozás ezen elvvel való összeegyeztethetősége felől.

42 A tényleges érvényesülés elvét illetően, azt a kérdést, hogy valamely nemzeti szabályozás lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé teszi-e az uniós jog alkalmazását, az eljárás egészének, menetének és sajátosságainak, valamint adott esetben azon elveknek a figyelembevételével kell megvizsgálni, amelyek a nemzeti bírósági rendszer alapjául szolgálnak, mint például a védelemhez való jog, a jogbiztonság elve és az eljárás szabályos lefolytatásának elve. Mindazonáltal az eljárások sajátosságai nem képezhetnek olyan tényezőt, amely érintheti a 93/13 irányelv rendelkezései értelmében a fogyasztókat megillető jogvédelmet (2022. május 17-i Impuls Leasing România ítélet, C-725/19, EU:C:2022:396, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

43 Mindemellett a Bíróság azt is kimondta, hogy a tényleges érvényesülés elvének tiszteletben tartása nem terjedhet odáig, hogy teljes mértékben kompenzálja az érintett fogyasztó tétlenségét (2009. október 6-i Asturcom Telecomunicaciones ítélet, C-40/08, EU:C:2009:615, 47. pont; 2025. június 24-i GR REAL ítélet, C-351/23, EU:C:2025:474, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

44 Ezenkívül a tagállamok azon kötelezettsége, hogy biztosítsák a jogalanyok uniós jogból eredő jogainak tényleges érvényesülését, magában foglalja többek között a 93/13 irányelvből eredő jogok tekintetében az ezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében megerősített és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében is rögzített hatékony bírói jogvédelem követelményét (2024. április 9-i Profi Credit Polska [Jogerős határozattal befejezett eljárás újraindítása] ítélet, C-582/21, EU:C:2024:282, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

45 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró által jóváhagyott követelésjegyzék köti a fizetésképtelenségi bíróságot, így ez utóbbi maga nem tehet ténybeli megállapításokat a követelések fennállására vonatkozóan a visszafizetési terv elkészítése érdekében. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a rendelkezésére álló egyetlen eszköz az olyan szerződésben szereplő feltételek esetlegesen tisztességtelen jellegének vizsgálatára, amelyből a felszámoló által összeállított és a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró által jóváhagyott követelésjegyzékben szereplő követelés ered, az, hogy e fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíróhoz fordul annak érdekében, hogy az vizsgálja meg mind e szerződési feltételeket, mind pedig e jegyzék hivatalból történő módosításának szükségességét.

46 E határozatból az is kitűnik, hogy a fizetésképtelenségi bíróság azon kötelezettsége, hogy a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíróhoz forduljon, késlelteti a fizetésképtelenségi eljárás befejezését, és – mivel a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy munkabéréből való levonás folyamatosan növeli a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyont – meghosszabbítja e személy bizonytalan pénzügyi helyzetét. Az eljárás elhúzódása ezért visszatarthatja a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személyt attól, hogy érvényesítse a 93/13 irányelvből eredő védelemhez való jogát.

47 Amint azt a kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság által a Bíróság eljárási szabályzatának 101. cikke alapján hozzá intézett felvilágosításkérésre adott válaszában kifejtette, a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy általában rászorul a fizetésképtelenségi eljárás lehető leggyorsabb befejezésére. Az ezen eljárást lezáró visszafizetési terv elkészítésekor ugyanis a fizetésképtelenségi bíróság figyelembe veheti a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy személyes helyzetét, kiadásait, a legközelebbi hozzátartozói szükségletei fedezésének szükségességét, és legtöbbször e bíróság azt a havi összeget, amelyet a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személynek az eljárás befejeztével a tartozásai visszafizetésére kell fordítania, alacsonyabb összegben határozza meg, mint a munkabéréből ezen eljárás során levont összeg. Így a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy a fizetésképtelenségi eljárás elhúzódásának elkerülése érdekében arra kényszerülhet, hogy ne éljen a 93/13 irányelvből eredő védelemmel, és olyan visszafizetési tervet fogadjon el, amely esetlegesen tisztességtelen feltételeket tartalmazó szerződésből eredő követelést tartalmaz.

48 Végezetül hozzá kell tenni, hogy a Bíróság rendelkezésére álló iratokban szereplő információk alapján úgy tűnik, hogy annak kockázata, hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy ezen eljárás során nem hivatkozik valamely szerződési feltétel tisztességtelen jellegére, ezen eljárásnak nemcsak a fizetésképtelenségi bíróság előtti, hanem minden szakaszában fennáll. Az olyan szerződésben szereplő feltétel tisztességtelen jellegére való hivatkozás ugyanis, amelyből a követelés ered, mindenképpen ezen eljárás befejezésének késedelmét vonja maga után.

49 Hangsúlyozni kell, hogy a 93/13 irányelv által a fogyasztóknak nyújtott védelem kiterjed azokra az esetekre is, amikor az eladóval vagy szolgáltatóval tisztességtelen feltételeket tartalmazó szerződést kötő fogyasztó tartózkodik attól, hogy egyfelől arra a tényre hivatkozzon, hogy e szerződés ezen irányelv hatálya alá tartozik, másfelől pedig arra, hogy a szóban forgó feltétel tisztességtelen jellegű, vagy azért, mert nem ismeri jogait, vagy pedig azért, mert e hivatkozástól visszatartja őt a bírósági eljárás költsége vagy az általa viselendő pénzügyi teher (lásd ebben az értelemben: 2020. június 4-i Kancelaria Medius ítélet, C-495/19, EU:C:2020:431, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

50 Következésképpen, figyelemmel a jelen ítélet 45–47. pontjában említett tényezőkre, meg kell állapítani, hogy az olyan nemzeti szabályozás, mint amelyről az alapügyben szó van, amely visszatarthatja a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személyt attól, hogy a 93/13 irányelvből eredő védelemre való hivatkozáshoz való jogával éljen, rendkívül nehézzé teheti ezen irányelv ugyanezen eljárás keretében történő alkalmazását.

51 Pontosítani kell továbbá, hogy a fogyasztó hatékony védelemhez való joga magában foglalja azt a lehetőséget is, hogy lemondjon a jogainak érvényesítéséről, így a nemzeti bíróságnak adott esetben figyelembe kell vennie a fogyasztó által kifejezett szándékot, ha a fogyasztó a tisztességtelen feltétel kötelező ereje hiányának tudatában mégis kijelenti, hogy ellenzi e feltétel mellőzését, ezáltal szabad és tájékozott hozzájárulását adja a szóban forgó feltételhez (2020. július 9-i Ibercaja Banco ítélet, C-452/18, EU:C:2020:536, 25–28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

52 Márpedig a Bíróság rendelkezésére álló iratokban semmi nem enged arra következtetni, hogy a jelen ügyben a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy szabadon és tájékozottan mondott le arról, hogy a 93/13 irányelv alapján őt megillető védelemre hivatkozzon. Amint arra a főtanácsnok indítványának 88. pontjában rámutatott, nem tekinthető az e védelemről való szabad és tájékozott lemondás jelének az a körülmény, hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy, akit az eljárás e szakaszában nem képviselt ügyvéd, elismerte a felszámolóhoz bejelentett követeléseket, és nem emelt kifogást a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró előtt.

53 Egyébiránt olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy magatartása nem minősíthető a jelen ítélet 43. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében véve teljesen passzívnak. Amint ugyanis az a jelen ítélet 28. pontjában kifejtésre került, a felperes a fizetésképtelenségi bíróság, a jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság előtt arra hivatkozott, hogy az alapügyben szóban forgó jelzáloghitel-szerződés tisztességtelen feltételeket tartalmaz.

54 Figyelembe véve az M. K. által a tárgyaláson előadott azon érveket, amelyek szerint a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró által jóváhagyott követelésjegyzék jogerőre emelkedett, azt is hangsúlyozni kell, hogy e körülmény nem képezi szükségképpen akadályát annak, hogy a fizetésképtelenségi bíróság hivatalból vizsgálja az azon szerződésben szereplő feltételek esetlegesen tisztességtelen jellegét, amelyből az e jegyzékben szereplő követelés ered.

55 Amint azt a Bíróság kimondta, az ilyen hivatalból történő vizsgálatra irányuló kötelezettséget a fogyasztóknak a 93/13 irányelv által biztosított védelméhez fűződő közérdek jellege és jelentősége igazolja, és így a szerződési feltételek esetlegesen tisztességtelen jellegének ezen irányelv által megkövetelt hatékony felülvizsgálata nem biztosítható, ha olyan bírósági határozatokhoz kapcsolódik jogerő, amelyek nem alapulnak ilyen felülvizsgálaton (2022. május 17-i Ibercaja Banco ítélet, C-600/19, EU:C:2022:394, 50. pont).

56 Következésképpen, mivel a jelen ügyben nem került sor az azon szerződésben szereplő feltételek tisztességtelen jellegének vizsgálatára, amelyből a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró által jóváhagyott követelésjegyzékbe felvett követelés származik, aminek vizsgálata végső soron a kérdést előterjesztő bíróság feladata, a 93/13 irányelv arra kötelezi a fizetésképtelenségi bíróságot, hogy az értékelje e feltételek esetlegesen tisztességtelen jellegét, és vonja le abból a szükséges következtetéseket.

57 Csak akkor lenne más a helyzet, ha a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró kifejezetten jelezte volna, hogy megvizsgálta az alapügyben szóban forgó szerződési feltételek tisztességtelen jellegét, és ha ez a – legalább összefoglaló jelleggel ismertetett – vizsgálat nem tárta volna fel egyetlen feltétel tisztességtelen voltát sem, egyebekben pedig rögzítette volna, hogy a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró által e vizsgálat alapján elvégezett értékelés az erre vonatkozóan előírt határidőn belül benyújtott jogorvoslati kérelem hiányában már nem támadható meg (lásd analógia útján: 2022. május 17-i Ibercaja Banco ítélet, C-600/19, EU:C:2022:394, 51. pont).

58 A fenti indokok összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését a tényleges érvényesülés elvével összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy a természetes személlyel szembeni fizetésképtelenségi eljárás keretében, miután valamely igazságszolgáltatási fórum az érintett szerződés feltételei esetlegesen tisztességtelen jellegének vizsgálata nélkül jóváhagyta a követelésjegyzéket, és a fizetésképtelenségi eljárás a fizetésképtelenségi bíróság előtt megindult, e bíróság kötve van e jegyzékhez, és így nem értékelheti az olyan hitelszerződésben szereplő feltételek tisztességtelen jellegét, amelyen az e jegyzékbe felvett követelés alapul, és nem is módosíthatja e jegyzéket, hanem fel kell függesztenie az eljárást, és e feltételek esetlegesen tisztességtelen jellegének kérdését ezen igazságszolgáltatási fórum elé kell terjesztenie.

A második kérdésről

59 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a természetes személlyel szembeni fizetésképtelenségi eljárás keretében nem teszi lehetővé a fizetésképtelenségi bíróság számára, hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy helyzetének megváltoztatására irányuló ideiglenes intézkedéseket rendeljen el az olyan hitelszerződésben szereplő feltételek tisztességtelen jellege vizsgálatának befejezéséig, amelyből egy másik igazságszolgáltatási fórum által az érintett szerződés feltételei esetlegesen tisztességtelen jellegének vizsgálata nélkül jóváhagyott követelésjegyzékbe felvett követelés származik.

60 Elöljáróban emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése előírja a tagállamok számára annak biztosítását, hogy a tisztességtelen szerződési feltételek ne kötelezzék a fogyasztót, és ennek érdekében a fogyasztónak ne legyen szüksége jogorvoslat előterjesztésére, sem a feltételek tisztességtelenségét megállapító ítéletre. Ebből következik, hogy a nemzeti bíróságok kötelesek mellőzni e feltételek alkalmazását annak érdekében, hogy azok ne váltsanak ki kötelező joghatásokat a fogyasztó vonatkozásában, kivéve ha a fogyasztó ezt ellenzi (2023. június 15-i Getin Noble Bank [Kölcsönszerződés teljesítésének felfüggesztése] ítélet, C-287/22, EU:C:2023:491, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

61 Ezenkívül, amint az a jelen ítélet 39. pontjában megállapításra került, végső soron a tagállamok feladata, hogy a 93/13 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének megfelelően a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében gondoskodjanak arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását.

62 Másrészt, amint az a jelen ítélet 40. pontjából kitűnik, a 93/13 irányelvben előírt fogyasztóvédelem végrehajtásának részletes szabályai a tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján a tagállamok belső jogrendjébe tartoznak, az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvének tiszteletben tartása mellett.

63 Az egyenértékűség elvét illetően a Bíróság nem rendelkezik olyan információval, amely kétséget ébreszthetne az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás ezen elvvel való összeegyeztethetősége felől, amennyiben e szabályozás nem teszi lehetővé a fizetésképtelenségi bíróság számára, hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy védelme érdekében a fizetésképtelenségi eljárás keretében ideiglenes intézkedéseket rendeljen el.

64 A tényleges érvényesülés elvét illetően, amint az lényegében a jelen ítélet 42. pontjában megállapításra került, azt a kérdést, hogy valamely nemzeti szabályozás lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé teszi-e az uniós jog alkalmazását, az eljárás egészének, menetének és sajátosságainak figyelembevételével kell megvizsgálni.

65 Mindezek felidézését követően, különösen azon kérdést illetően, hogy milyen körülmények között bizonyulhat szükségesnek, hogy a nemzeti bíróság ideiglenes intézkedéseket rendeljen el a 93/13 irányelv hatékony érvényesülésének biztosítása érdekében, hangsúlyozni kell, hogy az ilyen intézkedések szükségességét a 93/13 irányelv céljának fényében kell értékelni, amely a fogyasztók magas szintű védelmének biztosítása (lásd ebben az értelemben: 2020. november 25-i Banca B. ítélet, C-269/19, EU:C:2020:954, 37. pont).

66 Így a nemzeti bíróságnak képesnek kell lennie ideiglenes intézkedések alkalmazására annak érdekében, hogy lehetővé tegye a fogyasztót a 93/13 irányelv alapján megillető jogok teljes érvényesülését.

67 A Bíróság ugyanis ebből a szempontból mondta ki többek között azt, hogy az ezen irányelvben, különösen annak 6. cikkének (1) bekezdésében és 7. cikkének (1) bekezdésében a fogyasztók számára biztosított védelem megköveteli, hogy a szerződési feltétel tisztességtelen jellegének vizsgálatára hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság megfelelő ideiglenes intézkedést hozzon, amennyiben ez szükséges a szerződési feltételek tisztességtelen jellegére vonatkozóan meghozandó határozat teljes érvényesülésének biztosításához (2023. június 15-i Getin Noble Bank [Kölcsönszerződés teljesítésének felfüggesztése] ítélet, C-287/22, EU:C:2023:491, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

68 Hasonlóképpen szükséges lehet ilyen intézkedések elrendelése abban az esetben, ha fennáll a veszélye annak, hogy e fogyasztó a jelentős időtartamú bírósági eljárás során az érintett feltétel mellőzése esetén ténylegesen fizetendőnél magasabb összegű havi törlesztőrészleteket fizet, ha ez szükséges a szerződési feltételek tisztességtelen jellegére vonatkozóan meghozandó határozat teljes érvényesülésének biztosításához (2023. június 15-i Getin Noble Bank [Kölcsönszerződés teljesítésének felfüggesztése] ítélet, C-287/22, EU:C:2023:491, 42. és 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

69 E tekintetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő információkból kitűnik, hogy először is az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás értelmében a fizetésképtelenségi bíróságnak nincs lehetősége arra, hogy valamely szerződési feltétel esetlegesen tisztességtelen jellege vizsgálatának befejezéséig a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy pénzügyi helyzetének enyhítésére irányuló ideiglenes intézkedéseket rendeljen el. Igaz ugyan, hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy nem fizeti vissza a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatását felügyelő bíró által jóváhagyott követelésjegyzékben szereplő követeléseket a fizetésképtelenségi eljárás befejezése előtt, ám ez nem változtat azon, hogy e fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy e fizetésképtelenségi eljárás során olyan követelésjegyzék alapján kénytelen tovább növelni a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyont, amely potenciálisan egy ilyen kikötésből eredő követelést tartalmaz. Amint az a jelen ítélet 46. pontjában megállapításra került, ha valamely szerződési feltétel tisztességtelen jellegére való hivatkozás a fizetésképtelenségi eljárás meghosszabbodását vonja maga után, az visszatarthatja e személyt attól, hogy a 93/13 irányelvből eredő védelemre való hivatkozáshoz való jogával éljen. Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság magyarázataiból kitűnik, hogy a jelen ügyben, figyelembe véve a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonba eddig befizetett pénzösszegeket és az ugyanezen fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy tartozásainak összegét, e pénzeszközök elegendőnek bizonyulhatnak az e jegyzékben szereplő követelések kielégítésére, a G bank követelésének kivételével.

70 Meg kell állapítani, hogy ilyen körülmények között egy olyan ideiglenes intézkedés, amely – amint azt lényegében a kérdést előterjesztő bíróság a jelen ítélet 47. pontjában említett felvilágosításkérésre adott válaszában kifejtette – arra irányul, hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy munkabéréből levont összeget a szerződési feltétel tisztességtelen jellegének vizsgálatát lezáró határozat meghozataláig csökkentsék, szükséges lehet a 93/13 irányelv által biztosított védelem, valamint az abból eredő hatékony bírói jogvédelem biztosításához, aminek meghatározása mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

71 E meghatározás céljából e bíróságnak többek között azt kell értékelnie, hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy munkabéréből történő levonások csökkentésében álló ideiglenes intézkedés elfogadása szükséges-e az e személy számára a 93/13 irányelv által nyújtott védelem biztosításához. E tekintetben, amint arra a főtanácsnok az indítványának 104. pontjában rámutatott, e bíróságnak figyelembe kell vennie az ügy valamennyi releváns körülményét, többek között azt, hogy elegendő valószínűsítő körülmény áll-e fenn arra vonatkozóan, hogy az érintett szerződési feltételek tisztességtelenek, azt a konkrét lehetőséget, hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon – adott esetben az érintett követelés kivételével – már elegendő a hitelezők kielégítésére, a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy pénzügyi helyzetét, valamint azt a kockázatot, hogy viselnie kell a fizetésképtelenségi eljárás elhúzódását, ami pénzügyi helyzetének indokolatlan romlásához vezethet ezen eljárás befejezéséig.

72 A fenti indokok összességére tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését a tényleges érvényesülés elvével összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a természetes személlyel szembeni fizetésképtelenségi eljárás keretében nem teszi lehetővé a fizetésképtelenségi bíróság számára, hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy helyzetének megváltoztatására irányuló ideiglenes intézkedéseket rendeljen el az olyan hitelszerződésben szereplő feltételek tisztességtelen jellege vizsgálatának befejezéséig, amelyből egy másik igazságszolgáltatási fórum által az érintett szerződés feltételei esetlegesen tisztességtelen jellegének vizsgálata nélkül jóváhagyott követelésjegyzékbe felvett követelés származik.

A költségekről

73 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését a tényleges érvényesülés elvével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy a természetes személlyel szembeni fizetésképtelenségi eljárás keretében, miután valamely igazságszolgáltatási fórum az érintett szerződés feltételei esetlegesen tisztességtelen jellegének vizsgálata nélkül jóváhagyta a követelésjegyzéket, és a fizetésképtelenségi eljárás a fizetésképtelenségi bíróság előtt megindult, e bíróság kötve van e jegyzékhez, és így nem értékelheti az olyan hitelszerződésben szereplő feltételek tisztességtelen jellegét, amelyen az e jegyzékbe felvett követelés alapul, és nem is módosíthatja e jegyzéket, hanem fel kell függesztenie az eljárást, és e feltételek esetlegesen tisztességtelen jellegének kérdését ezen igazságszolgáltatási fórum elé kell terjesztenie.

2) A 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését és 7. cikkének (1) bekezdését a tényleges érvényesülés elvével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a természetes személlyel szembeni fizetésképtelenségi eljárás keretében nem teszi lehetővé a fizetésképtelenségi bíróság számára, hogy a fizetésképtelenségi eljárás alá vont személy helyzetének megváltoztatására irányuló ideiglenes intézkedéseket rendeljen el az olyan hitelszerződésben szereplő feltételek tisztességtelen jellege vizsgálatának befejezéséig, amelyből egy másik igazságszolgáltatási fórum által az érintett szerződés feltételei esetlegesen tisztességtelen jellegének vizsgálata nélkül jóváhagyott követelésjegyzékbe felvett követelés származik.

Aláírások